

Inhoud

I

- De grens 13
- De samenkomst 26
- De feesten van P. 38
- Zonnig huis 76

II

- De trap 97

III

- Het pakketje 141
- De processie 154
- De briefjes 171
- Dante Alighieri 185

De grens

I

Elke zaterdag komt er een nieuw gezin voor een tijdelijk verblijf. Sommigen arriveren 's ochtends vroeg en komen van ver, helemaal klaar om aan de vakantie te beginnen. Anderen komen pas bij zonsondergang aan, misschien nadat ze zijn verdwaald, heel chagrijnig. Je kunt hier gemakkelijk de weg kwijtraken, er zijn maar weinig wegwijzers in de heuvels.

Vandaag ben ik degene die hen bij aankomst verwelkomt. Normaal gesproken doet mijn moeder dat. Dit jaar moet ze de zomer in een naburig dorp doorbrengen, waar ze een oude man bijstaat die ook op vakantie is; vandaar dat het nu mijn taak is.

De nieuwkomers zijn met z'n vieren: vader, moeder, twee dochters. Ze volgen me met aandachtige ogen, blij dat ze de benen kunnen strekken.

We blijven even staan in de beschaduwde patio die uitkomt op het gazon, onder het bladerdak dat het licht filtert. Ik doe de glazen schuifdeur open en geef een rondleiding door het huis: de gezellige woonkamer met twee zachte banken voor de haard, de goed uitgeruste keuken, de twee slaapkamers.

Buiten op de patio staan twee fauteuils en nog een bank, bekleed met witte stof. Er staan ligstoelen en een houten eettafel waar wel tien mensen aan passen.

Terwijl de vader de bagage uit de auto begint te laden en de meisjes, die ongeveer zeven en negen jaar oud zijn, naar hun kamer verdwijnen en meteen de deur achter zich dichtdoen, vertel ik de moeder waar de extra handdoeken liggen, en de wollen dekens voor als het 's nachts wat fris mocht zijn.

Ik laat haar vlug zien waar het rattengif verstopt ligt. Ik adviseer haar om voor het slapengaan de vliegen die in huis rondvliegen dood te maken, anders hebben ze de volgende ochtend zodra het licht wordt last van het gezoem. Ik leg haar uit hoe je bij de supermarkt komt, hoe de wasmachine achter het huis werkt en waar ze de was kunnen ophangen, vlak achter de moestuin die mijn vader bijhoudt.

Ik voeg eraan toe dat de gasten gerust sla en tomaten kunnen plukken. Er zijn heel veel tomaten dit jaar, maar omdat het in juli zoveel heeft geregend, zijn ze bijna allemaal al verrot.

2

Ik doe alsof ik ze niet in de gaten hou, alsof ik discreet ben. Ik ben bezig met het huishouden, sproei de tuin, maar onwillekeurig krijg ik hun blijdschap mee, hun enthousiasme over het feit dat ze hier zijn. Ik hoor de stemmen van de meisjes die over het gras rennen, ik leer hoe ze heten. Aangezien de gasten de neiging hebben voortdurend de schuifdeur open te laten, luister ik naar wat de ouders tegen elkaar zeggen terwijl ze het huis opruimen, terwijl ze de koffers uitpakken en besluiten wat ze als lunch zullen eten.

Het huisje van mijn familie, achter een hoge heg die een kleine visuele barrière vormt, staat maar een paar meter verderop. Jarenlang was ons huis niet meer dan één kamertje

dat als keuken en slaapkamer fungeerde voor ons drieën. Toen ik dertien was, twee jaar geleden, begon mijn moeder voor die oude man te werken, en toen mijn ouders genoeg gespaard hadden vroegen ze aan de eigenaar of ze een kamertje voor mij mochten aanbouwen; 's nachts komen daar dikke hagedissen tevoorschijn uit de spleten tussen de muren en het plafond.

Mijn vader is de beheerder van dit landgoed. Hij doet het onderhoud van het grote huis, hakt het brandhout, bewerkt de akkers en de wijngaarden. Hij verzorgt de paarden, waar de eigenaar een groot liefhebber van is.

De eigenaar van het huis woont in het buitenland, maar hij is geen buitenlander zoals wij. Hij komt hier af en toe. Hij komt in zijn eentje, hij heeft geen gezin. Overdag gaat hij paardrijden, 's avonds leest hij boeken bij de open haard, en dan vertrekt hij weer.

Gedurende het jaar zijn er maar heel weinig gasten die zijn huis huren. Het is hier 's winters ijskoud en in de lente regent het veel. Van september tot eind juni brengt mijn vader me 's ochtends met de auto naar mijn school, waar ik me anders voel, waar ik me niet gemakkelijk onder de anderen meng, waar ik op niemand lijk.

De meisjes van dit gezin lijken heel erg op elkaar. Je ziet direct dat ze zusjes zijn. Ze hebben meteen allebei dezelfde bikini aangetrokken om straks naar zee te gaan, zo'n twintig kilometer hiervandaan. Ook de moeder lijkt nog een jonge meid, ze is klein, slank. Ze heeft lang loshangend haar, tengerere schouders. Ze loopt op blote voeten door het gras, ook al waarschuwt haar man haar en zegt hij (terecht) dat er stekelvarkens, horzels, slangen zouden kunnen zitten.

Binnen een paar uur is het alsof ze hier altijd al woonden. De spullen die ze hebben meegebracht voor een weekje weg slingeren overal rond: boeken, tijdschriften, een laptop, poppen, vesten, kleurpotloden, tekenblokken, rubberen slippers, zonnebrandcrèmes. Tijdens de lunch hoor ik de vorken op de borden tikken, ik merk het elke keer als een van hen een glas op tafel zet. Ik vang de trage draad van hun gesprek op, het gepruttel en het aroma van het koffiepootje, de rook van een sigaret.

Na het eten vraagt de vader aan een van de meisjes of ze zijn zonnebril voor hem wil pakken. Langdurig bestudeert hij een plattegrond. Hij noemt de stadjes in de buurt die hij wil bezichtigen, de archeologische vindplaatsen, de opgravingen. De moeder interesseert het niet. Ze zegt dat dit de enige week van het jaar is zonder afspraken, taken, verplichtingen.

Later gaat hij met de meisjes naar zee. Hij vraagt me voor vertrek hoelang je erover doet, wat het beste strand is. Hij vraagt hoe de vooruitzichten zijn deze week en ik zeg dat het over een paar dagen echt heet wordt.

De moeder blijft thuis. Ze heeft evengoed haar bikini aangedaan om te zonnen.

Ze gaat op een ligstoel liggen. Ik neem aan dat ze wil rusten, maar als ik de was ga ophangen zie ik dat ze aan het schrijven is. Ze schrijft met de hand op een notitieblokje dat ze op haar schoot heeft.

Af en toe kijkt ze op en tuurt ze naar het landschap om haar heen. Ze staart naar de verschillende tinten groen van het gazon, de heuvels en het bos in de verte. Het felle blauw van de hemel, het geel van het hooi. Het verkleurde hek en

het lage stenen muurtje dat het terrein omzoomt. Ze kijkt naar alles wat ik elke dag zie. En toch vraag ik me af wat zij extra ziet.

4

Tegen zonsondergang trekken ze truien en lange broeken aan om niet te worden gestoken door de muggen. Na het strand hebben de vader en de meisjes een warme douche genomen, waardoor ze nu nog nat haar hebben.

De meisjes vertellen hun moeder over het uitstapje: het zand was bloedheet, het water een beetje troebel, de golven waren mild, teleurstellend. Ze maken met z'n allen een wandelingetje. Ze nemen een kijkje bij de paarden, de ezels, een everzwijn in het varkenskot achter de stallen. Ze nemen een kijkje bij de schaapskudde die elke dag rond deze tijd voor het huis langskomt en een paar minuten lang het autoverkeer op de stoffige weg blokkeert.

De vader neemt vrijwel voortdurend foto's met zijn mobiel. Hij wijst de meisjes op de pruimenboompjes, de vijgen, de olijfbomen. Hij zegt dat vruchten die recht van de boom worden geplukt heel anders smaken, naar het buitenleven, de zon.

Op de patio trekken de ouders een fles wijn open, proeven een kaasje, de honing uit deze streek. Ze bewonderen het fonkelende landschap, verwonderen zich over de massieve, lichtgevende wolken. De kleur van granaatappels in oktober.

De avond valt. Ze luisteren naar de roep van de kikkers, de krekels, het ruisen van de wind. Ondanks het briesje besluiten ze buiten te eten om van dat licht te kunnen genieten.

Mijn vader en ik eten binnen, in stilte. Hij kijkt zelden

op tijdens de maaltijd. Zonder mijn moeder wordt er geen gesprek gevoerd aan tafel. Gewoonlijk is zij degene die praat tijdens het eten.

Mijn moeder heeft een hekel aan deze plek, aan dit land. Zij komt, samen met mijn vader, van nog veel verder dan iedereen die hier vakantie komt vieren. Ze haat het leven in het buitengebied, te midden van het niets. Ze zegt dat je hier geen fatsoenlijke mensen hebt, dat de mensen van hier gesloten zijn.

Ik mis haar geklaag niet. Ik luister niet graag naar haar, ook al vrees ik dat ze gelijk heeft. Soms, als ze te veel zeurt, gaat mijn vader in de auto slapen in plaats van bij haar in bed.

Na het eten dwalen de meisjes rond langs het veld, achter de hagedissen aan. Ze spelen met hun zaklampen. De ouders blijven op de bank zitten, kijkend naar de sterrenhemel, de diepe duisternis.

De moeder drinkt warm water met citroen, de vader een bodempje grappa. Ze zeggen dat je hier niets anders nodig hebt, dat zelfs de lucht hier anders is, een zuiverende lucht. Wat heerlijk, zeggen ze, om hier zo samen te zijn, ver weg van alles.

5

's Ochtends vroeg ga ik naar de kippenren om de verse eieren te rapen. Ze zijn warm, bleek, vies. Ik leg er een paar in een bakje en breng ze naar de gasten voor het ontbijt. Meestal tref ik niemand aan en laat ik ze op de tafel achter op de patio, maar als ik eraan kom zie ik door de schuifdeur dat de meisjes al op zijn. Ik zie pakken koekjes op de bank, kruimels,

een pak cornflakes dat is omgevallen op de salontafel.

De meisjes proberen de vliegen te pletten die 's ochtends in huis rondvliegen. De oudste heeft de vliegenmepper in de hand. Haar zusje protesteert gefrustreerd omdat ze al heel lang op haar beurt wacht. Ze zegt dat zij ook vliegen wil doodmaken.

Ik zet de eieren neer en ga terug naar ons huis. Daarna klop ik op hun deur en leen de meisjes onze vliegenmepper, dan zijn ze allebei blij. Ik zeg niet nog een keer dat het slim is om de vliegen te doden voor het slapengaan. Ik zie hoeveel lol ze hebben terwijl de ouders, ondanks de overlast van de vliegen, ondanks de herrie van de meisjes, nog gewoon kunnen slapen.

6

Binnen een paar dagen is er een voorspelbaar ritme ontstaan. In de late ochtend gaat de vader naar het dorp, naar de bar, om melk te kopen, en de krant, en om nog een tweede koffie te nemen. Als het nodig is gaat hij even naar de supermarkt. Bij zijn thuiskomst gaat hij ondanks de hitte hardlopen in de heuvels. Een keer komt hij overstuur terug omdat hij een herdershond is tegengekomen die hem dreigend de weg versperde, al is er uiteindelijk niets gebeurd.

De moeder doet hetzelfde als wat ik doe: ze veegt de vloer, maakt het eten klaar, doet de afwas. Minstens één keer per dag hangt ze de was op, we delen dezelfde waslijn, waaraan onze kleren door elkaar hangen te drogen. Ze zegt tegen haar man, met de mand in haar armen, hoe blij ze is dat ze dit kan doen. Doordat ze in de stad wonen, in een appartement zonder tuin, zonder balkon en zonder dakterras, heeft

ze nooit de kans om de was buiten op te hangen.

Na de lunch gaat de vader met de meisjes naar het strand en blijft de moeder alleen thuis. Ze rookt een sigaret, liggend, geconcentreerd, en maakt aantekeningen in haar notitieboekje.

Op een dag zijn de meisjes uren bezig met de jacht op de krekels die in het gras springen. Ze proberen ze te vangen. Ze stoppen er een paar in een potje met stukjes tomaat die ze uit de salade van hun ouders hebben gejat. Ze maken er huisdieren van, geven ze zelfs namen. De volgende dag zijn de krekels in het potje gestikt en moeten de meisjes huilen. Ze begraven ze onder de pruimenboom en leggen veldbloemen op het graf.

Op een andere dag ontdekt de vader dat een van zijn rubberen slippers, die hij buiten had laten staan, is verdwenen. Ik leg uit dat die waarschijnlijk is meegenomen door de vos, er zit er hier een in de buurt. Ik vertel het aan mijn vader, die de gewoonten en de holen van alle dieren hier kent, en hij weet de slipper terug te vinden, samen met een bal en een boodschappentas die zijn achtergelaten door het vorige gezin.

Ik begrijp hoe de gasten genieten van deze landelijke, onveranderlijke omgeving. Ik zie hun enthousiasme over elk detail, hoe het hen helpt te denken, te rusten, te dromen. Als de meisjes bramen gaan plukken, waardoor ze vlekken krijgen in hun mooie kleren, wordt de moeder niet boos op ze. Ze moet juist lachen. Ze vraagt de vader om een foto van hun dochters te maken, en daarna gaat ze de kleren wassen.

Tegelijkertijd vraag ik me af wat zij weten van ons isolement. Wat weten ze van al die eendere dagen in ons niet-gestuurde huisje? Van de nachten waarin het zo stormt dat de aarde lijkt te beven, of waarin ik wakker lig van de klet-

terende regen? Van de maanden waarin we heel alleen zijn tussen de heuvels, de paarden, de insecten, de vogels die over de velden vliegen? Zouden zij ook genieten van de meedogenloze stilte die hier de hele winter heerst?

7

Op de laatste avond komen er andere auto's. Het zijn vrienden van de gasten, die zijn uitgenodigd met nog meer kinderen die over het gras rennen.

Een paar mensen zeggen dat er geen verkeer is als je vanuit de stad komt. De volwassenen maken een rondje door het huis, door de tuin bij zonsondergang. De tafel op de patio is al gedekt.

Vanavond hoor ik alle geluiden van het eten, het geklets en het gelach versterkt. Het gezin vertelt over hun avonturen op het platteland. De begrafenis onder de pruimenboom van de krekels die tomaten aten. De herdershond, de vos die de slipper had gejat. De moeder zegt dat het de meisjes goed heeft gedaan om echt in contact met de natuur te staan.

Op een gegeven moment komt er een taart met kaarsjes en krijg ik door dat de vader vandaag jarig is. Hij is vijftienvertig geworden. Ze zingen met z'n allen, de taart wordt aangesneden.

Mijn vader en ik eten een laatste restje druiven, die al een beetje oud zijn. Net als ik wil gaan afruimen wordt er op de deur geklopt. Ik zie de meisjes staan, weifelend, aarzelend. Ze geven me een bordje met twee stukken taart, een voor mij en een voor mijn vader. Voordat ik ze kan bedanken, zijn ze alweer weg.

We eten de taart terwijl de gasten praten over de regering,